

Răspunsuri la întrebări

Este corect să se spună, că epistola către Filipeni continuă poziția creștinului, așa cum ea este descrisă în Romani 8?

Într-un anumit sens putem spune că este așa. În Romani 6 găsim trecerea prin Marea Roșie prezentată simbolic în botez (compară cu 1 Corinteni 10.1,2), după aceea în Romani 7 este descrisă prima fază a călătoriei noastre prin pustie, mai întâi la muntele Sinai, unde problema Legii trebuie rezolvată în viața noastră, și după aceea în Romani 8 continuarea călătoriei. Este însă deosebit de clar că în Romani 8 niciunde nu ajungem la înălțimea cărții Deuteronom. Prima parte din Romani 8 vorbește despre lupta dintre carne și Duh. Despre aceasta nu găsim nimic în epistola către Filipeni. În Romani 8 este vorba de primele experiențe, pe care noi trebuie să le facem, după ce am venit la credință, da, după ce am devenit *copilași* în Hristos. Însă în epistola către Filipeni găsim *părinți* în Hristos, despre care 1 Ioan 2 spune că ei au cunoscut pe Acela „care este de la început”. Pavel este un astfel de tată în Hristos, că poate spune: este vorba numai despre El, ca să-L cunosc pe El și să-L câștig pe El. Romani 8 vorbește în continuare despre călătoria prin pustie și aproape că ajunge la sfârșit; când citim: „Cine va aduce acuzație împotriva aleșilor lui Dumnezeu?”, ne amintim de Balaam în cartea Numeri 23, care zadarnic a încercat să blesteme pe poporul lui Dumnezeu. Însă în Romani 8 nu găsim experiențele din cartea Deuteronom. După experiențele din Romani 8 urmează deci încă o bogăție prețioasă de experiențe în epistola către Filipeni, în care noi găsim sentimentele unui om, care a învățat să se încreadă în Hristos în toate împrejurările, și să poată totul în Acela care îi dă putere.

Putem vedea Filipeni 1.6 ca plan al lui Dumnezeu, care poate fi împlinit fără nici o contribuție din partea noastră?

Nu cred că aici este vorba de planurile lui Dumnezeu. Planurile lui Dumnezeu și căile Lui sunt două lucruri diferite, pe care noi trebuie să le diferențiem foarte bine. Un exemplu în acest sens. Era planul lui Dumnezeu să scoată pe poporul Său Israel din Egipt și să-l ducă în țara făgăduită Canaan. Însă nu era planul Său, ca ei să trebuiască să rătăcească patruzeci de ani prin pustie. Acestea erau căile Lui cu acest popor. Căile Lui cu noi servesc la exersarea inimilor noastre și la instruirea lor cu privire la împlinirea planurilor Sale. Ele sunt acțiunile lui Dumnezeu, prin care El împlinește planurile Sale, dar ele nu constituie o parte a acestor planuri. Lucrarea bună, pe care Dumnezeu a început-o în noi, și pe care El o va desăvârși (Filipeni 1.6), are a face cu căile cu copiii Săi, și tocmai aceasta este specific acestei epistole. Planul Lui este ca noi să fim mântuiți, și credința primește aceasta. Însă această epistolă arată tocmai pe ce căi Dumnezeu obține acest țel. De aceea mântuirea în această epistolă stă la sfârșit sau este realizată în timpul umblării noastre. În privința aceasta epistola către Filipeni se diferențiază principial de epistola către Efeseni. În epistola către Efeseni practic nu găsim nici o experiență. Acolo toate binecuvântările sunt direct partea noastră prin credință. Când cineva vine la credință, în același moment el se află în Hristos Isus în locurile cerești. Pentru aceasta nu sunt necesare nici un fel de experiențe. Însă aici în epistola către Filipeni vedem pe cineva, care face experiențe pe pământ și ajunge în exerciții, în care Dumnezeu îl conduce,

până când în sfârșit el a ajuns „de partea cealaltă a Iordanului.” Era calea lui Dumnezeu să încerce patruzeci de ani pe Israel și în felul acesta să-l pregătească pentru țară. Dumnezeu spune în Deuteronom 8: v-am condus patruzeci de ani prin pustie ca să vă smeresc și încerc, ca să văd ce este în inimile voastre. Pentru ce ne lasă Dumnezeu încă aici, dacă suntem potriviți pentru cer? Noi nu suntem aici în primul rând ca să vestim altora Evanghelia, ci ca ființe curățite, copii ai lui Dumnezeu, care au învățat să judece carnea, să trăim numai pentru Isus Hristos, pentru ca El să fie înălțat tocmai în noi tocmai în mijlocul lumii acesteia, ori prin viața noastră ori prin moartea noastră (Filipeni 1.20). El ne lasă să facem aceste experiențe, pentru ca ele să fie spre binele nostru, atunci când vom fi la El! Când noi vom domni cu Hristos 1000 de ani pe pământul acesta, atunci un frate, care a făcut experiențe cu privire la ocară lui Hristos, va fi făcut capabil pentru o lucrare de o valoare mult mai mare decât acela care a mers aici comod pe drumul său și a fost interesat mai mult de împlinirea propriilor dorințe decât de voia Domnului. Dacă cineva cu talantul lui a mai câștigat cinci talanți, aceasta nu este nicidecum același lucru ca atunci când cineva cu talantul lui a câștigat zece talanți. Această diferență se va vedea exprimată în slujba pe care el o va face pentru Domnul în Împărăția de o mie de ani (Luca 19.11-19). De aceea această epistolă este așa de bogată în învățătură, pentru că ea ne arată căile lui Dumnezeu, pe care El ne conduce la țel. Rugăciunea și oferirea Duhului Sfânt ne stau la dispoziție (Filipeni 1.19) și în afară de acestea Cuvântul lui Dumnezeu, din care putem lua, așa că inimile noastre devin umplute cu Domnul Isus și noi suntem în stare să alergăm alergarea care ne stă înaintea.

Puteți spune ceva mai mult despre ziua lui Isus Hristos?

Evident apostolul este foarte mult preocupat cu această zi, căci el vorbește de mai multe ori despre ea (Filipeni 1.6,10; 2.16). Dacă citim în Noul Testament locurile unde se întâlnește expresia „Ziua lui [Isus] Hristos”, vom vedea că ea stă în principal în legătură cu responsabilitatea omului. Ea este deci cu totul altceva decât *Ziua Domnului*. Domnul este Același cu Isus Hristos, însă ziua Domnului nu este același lucru cu Ziua lui Isus Hristos. Ziua Domnului nu este pentru noi, ci pentru necredincioși; găsim aceasta arătat clar în 1 Tesaloniceni 5 și în 2 Tesaloniceni 2. Este ziua judecăților asupra pământului acesta și ziua domniei bogate în binecuvântare a lui Mesia (2 Petru 3.10). Ziua lui Isus Hristos dimpotrivă stă în legătură cu cerul și timpul în care Hristos va fi glorificat în ai Săi, când înaintea scaunului de judecată se va arăta ce am făcut noi în trupurile noastre, binele sau răul (Romani 14.10,12; 2 Corinteni 5.10). În ce este rău El nu va fi glorificat, ci în ce este bine, și din fericire va fi mult bine. Citim în Apocalipsa 19 că mireasa Mielului va purta o haină din in subțire, strălucitor și curat; acesta sunt faptele drepte ale sfinților. Aceste fapte drepte vor fi arătate înaintea scaunului de judecată. Dacă Domnul Isus este în adevăr totul pentru noi, atunci vom dori să avem inima Sa (Filipeni 1.8) și să gândim despre toate lucrurile așa cum gândește El. Însă pentru aceasta eu trebuie mai întâi să știu cum gândește El despre mine, și să învăț să mă văd așa cum mă vede El. Aceasta va avea loc înaintea scaunului de judecată. Atunci voi cunoaște, așa cum eu am fost cunoscut (1 Corinteni 13.12).

Doresc să citesc unele locuri din Scriptură, care dovedesc că Ziua lui Isus Hristos stă în legătură cu responsabilitatea noastră și cu arătarea noastră înaintea scaunului de judecată. În 1 Corinteni 1.8 citim că credincioșii din Corint vor fi întăriți până la sfârșit de Hristos (compară

cu Filipeni 1.6!), așa că ei vor fi de neînvinuit în Ziua Domnului nostru Isus Hristos. Garanția pentru aceasta este credințioșia lui Dumnezeu. Aceasta nu înseamnă, că Domnul în dragostea Lui nu le va atrage atenția la locurile în care ei au fost carnali. Și cu toate acestea ei vor fi de neînvinuit. Cum ar putea El să ne pedepsească, când noi stăm acolo înaintea Lui în haine albe și având cununi de aur, cu trupuri care sunt asemenea trupului Său glorificat? Judecătorul de pe scaunul de judecată de acolo este Mântuitorul nostru, care ne-a răscumpărat cu prețul sângelui Lui. În 1 Corinteni 3.13 citim, că lucrarea fiecăruia va fi arătată, căci „ziua” o va face cunoscut, căci ea se va descoperi în foc. Și cum va fi lucrarea fiecăruia, aceasta o va arăta focul. În 1 Corinteni 5.5 este vorba de cineva, care din cauza păcatului lui a trebuit exclus din adunare și trebuia dat de Pavel pe mâna satanei pentru nimicirea cărnii, pentru ca duhul să fie mântuit în ziua Domnului Isus. Și aici această zi este legată cu responsabilitatea. În 2 Corinteni 1.14 vedem care va fi plata unui slujitor al lui Dumnezeu, care a predicat Cuvântul și prin slujba lui sufletele au fost întărite sau aduse la mântuire. Când va începe Ziua Domnului Isus și apostolul va fi arătat înaintea scaunului de judecată, atunci el va primi onoare, când Domnul Se va referi la sufletele care prin slujba lui au primit binecuvântare veșnică. În sfârșit, în 2 Timotei 1.12 este vorba numai de „ziua aceea”, despre care apostolul spune, că el este convins că Domnul este puternic să păzească ceea ce el I-a încredințat pentru „ziua aceea”.

În capitolul 1.11 se spune: „Umpluți de rodul dreptății”. Avem voie să privim aceasta ca realizare practică a dreptății care este din Dumnezeu (Filipeni 3.9)?

În Filipeni 3.9 este vorba de dreptatea, pe care noi o primim pe baza credinței în Hristos, și fără îndoială este așa, că fiecare, care vrea să trăiască drept, trebuie mai întâi să intre în posesia acestei dreptăți, altfel el nici nu trebuie să înceapă cu ea. Mai întâi noi trebuie să fi devenit, așa cum se spune în 2 Corinteni 5.21, dreptatea lui Dumnezeu în El. Mai întâi tu trebuie să devii prin credință un neprihănit, înainte să poți trăi ca neprihănit, căci este dreptatea (neprihănirea) *lui Dumnezeu*, care trebuie să ia chip în viața noastră. Cum ar putea fi dreptatea noastră? Mii de ani Dumnezeu a căutat zadarnic dreptate la oameni, însă nu a fost nici unul care să fie drept, până când pe pământ a mers acest Om, pentru care Dumnezeu a deschis cerul și a spus: „Acesta este Fiul Meu preaiubit, în care Mi-am găsit plăcerea”. Domnul Isus a fost desăvârșit de drept, căci El era Dumnezeu Însuși. Însă El a mers aici în dreptate pe drumul Său și ca Om, ceea ce Dumnezeu niciodată nu a putut constata cătuși de puțin la cineva. Acesta este rodul dreptății, care trebuie să devină realitate în noi. El este rezultatul faptului că în Hristos noi suntem dreptatea lui Dumnezeu. Noi nu trebuie să fim mulțumiți cu faptul că suntem drepti, ci noi trebuie și să trăim ca drepti (neprihăniți). Sunt oameni născuți din nou, care afirmă că ar fi aroganță dacă spunem că suntem drepti, căci păcatul ar fi încă în noi. Însă nu este mândrie să spui că suntem drepti, căci Dumnezeu Însuși o spune în Cuvântul Său. Pavel spune în 1 Corinteni 6.11: „Dar ați fost spălați, dar ați fost sfințiți, dar ați fost îndreptățiți.” El putea spune aceasta chiar și despre credințioșii din Corint carnali. Însă noi nu avem voie să cădem în extrema cealaltă, că la toate cunoștința noastră cu privire la ce am devenit în Hristos, să uităm, că noi trebuie să realizăm și practic aceasta. Roada dreptății, care este prin Isus Hristos, trebuie să fie prezentă. Aceasta este viața neprihănită, practică, care ia naștere prin conștiința că Isus Hristos este viața mea și că eu sunt

mort în mine însumi, așa că El poate lucra acest rod drept în mine, pe care El l-a adus în propria Lui viață. Atunci Dumnezeu va fi glorificat în mine și Domnul Isus va lua chip în mine. Atunci chiar și necredincioșii, când ne vor vedea, vor recunoaște pe Hristos în noi.

Ați vrea să vă ocupați mai detaliat cu versetele 15 și 18 din capitolul 1? Nu înțeleg complet expresia „Atunci ce este?”; este aceasta valabilă numai pentru credincioșii care predică din invidie, sau poate și un necredincios predica cu „succes”?

Desigur expresia „Atunci ce este?” nu înseamnă că ea ne lasă indiferenți, atunci când un frate predică din invidie sau duh de ceartă. Dacă el predică din duh de ceartă, ceilalți ar trebui să-i spună: Este bine, ce faci, frate? Ești tu călăuzit de simțăminte curate înaintea Domnului? Acești frați nu ar trebui să spună unul altuia: Ce contează? Dacă a avut loc pe drumul lor, în domeniul responsabilității lor, atunci ei ar trebui să vorbească cu cel care se comportă în felul aceasta. Însă la apostol aceasta era altfel. El nu putea face așa, căci el era în închisoare. El putea numai să audă relațiile rele, că fratele X, care odinioară nu a spus nimic, încearcă acum să ocupe locul dintâi între frați și de fapt încerca să facă aceasta din gelozie față de Pavel, să submineze influența și autoritatea acestuia. Pavel spune acolo: Să las eu prin aceasta să mi se răpească pacea? Atunci voi deveni nefericit ca de moarte în închisoare. De aceea el vrea să vadă partea pozitivă a chestiunii. Ce contează, spune el. Hristos este predicat, și aceasta contează. Dacă eu aș fi la ei, i-aș atenționa, însă acum nu pot face aceasta. De aceea vreau să mă preocup mai bine cu partea pozitivă. Domnul Isus spune, atunci când ucenicii l-au atras atenția cu privire la alții, care nu-i urmau și cu toate acestea în Numele Lui alungau duhuri rele: Nu le interziceți, căci cine nu este împotriva noastră este pentru noi. Când mai târziu Petru curios s-a interesat de slujba lui Ioan, Domnul a spus: „Ce-ți pasă ție? Tu urmează-Mă!” (Ioan 21.23). Aceasta este decisiv. În timpul nostru Evanghelia este vestită în multe feluri. Chiar dacă deseori sunt motive de critică, ține cu tărie la aceasta: Hristos este propovăduit. Și înainte de toate: „Tu urmează-Mă!”. Desigur este așa, că noi nu putem participa pretutindeni unde se face o lucrare de evanghelizare, căci pentru noi este valabil înainte de toate: Tu urmează-Mă! Înțelege responsabilitatea ta, de a rămâne la Mine! Desigur este așa, cum spune Boas, că sunt și alți oameni în Betleem, care au câmpuri minunate, unde se găsește grâu bun; însă el spune lui Rut: „Nu te duce să culegi spice în alt ogor” (Rut 2.8). Și Rut, a cărei inimă îl dorea pe Boas, nu a vrut să se ducă pe alt ogor, căci Boas era acolo, și aceasta era diferența.

Este realmente așa, că și necredincioșii pot predica „cu succes”. Cât de mulți predicatori necredincioși sunt astăzi, și nimeni dintre noi nu va ajunge la gândul să meargă acolo, să-i asculte. Însă aceasta nu schimbă nimic din faptul, că sub predica unui astfel de bărbat pot sta creștini simpli cu puțină capacitate de diferențiere, și care au totuși dorința în inima lor: Doamne, dă-ne Tu o binecuvântare. Crezi tu, că Dumnezeu nu poate folosi cuvintele unui predicator necredincios, ca să binecuvânteze aceste suflete simple? Chiar și Balaam a binecuvântat pe Israel, și chiar și Iuda a predicat în Israel însoțit de binecuvântare (Marcu 6.7,12); da, vor fi mulți, care au predicat în Numele Domnului și cu toate acestea vor merge în pierzare (Matei 7.22,23). Și totuși: Hristos este propovăduit. Dacă nu avem nici o influență asupra acestui fapt, atunci vrem să ne bucurăm, că Hristos este propovăduit, oricum ar avea loc aceasta, căci pretutindeni unde sunt copiii ai lui Dumnezeu, ei vor primi o binecuvântare,

dacă ei privesc la Domnul. Însă aceasta nu este nici un motiv pentru noi să lucrăm împreună cu acești predicatori. Noi vrem să rămânem la Domnul și la ceea ce El ne-a încredințat în harul Său.

Este vorba în capitolul 1.23 de Paradis? Care este diferența față de Casa Tatălui? Cum este acolo? Unde este Paradisul? Cine este acolo?

Când un credincios adoarme, el merge în Paradis (Luca 23.43). Paradisul este clar diferit de Casa Tatălui. Până acum nu a intrat încă nici un om în Casa Tatălui, în afară de Domnul Isus Însuși, care S-a dus acolo, ca să ne pregătească un loc. În rest, nici măcar un singur credincios nu a intrat acolo. Aceasta va avea loc abia atunci când Domnul Isus va reveni. El a spus deja: „Și, dacă Mă voi duce și vă voi pregăti un loc, vin din nou și vă voi primi [vă voi lua] la Mine Însuși, ca, acolo unde sunt Eu [și anume, în Casa Tatălui cu multe locuințe], să fiți și voi” (Ioan 14.1-3). Domnul Isus Însuși va veni, ca să ne ducă în Casa Tatălui. De aceea încă nu este nimeni acolo, pentru că El nu a revenit. Atâta timp cât trăim aici pe pământ, așteptăm aici venirea Sa, și în măsura în care credincioșii au adormit, ei așteaptă în Paradis venirea Sa. Aceștia chiar vor auzi trâmbița puțin timp înaintea noastră, căci 1 Tesaloniceni 4 apune, că noi nu o vom lua-o înaintea lor, ci mai întâi vor învia cei adormiți și după aceea noi, cei vii, împreună cu ei în nor vom întâmpina pe Domnul în văzduh. Mai întâi cei adormiți vor învia dintre morți și vor primi un trup nou, glorificat. Și trupurile noastre vor fi glorificate într-o clipită, într-o clipeală din ochi. După aceea vom fi răpiți în întâmpinarea Domnului, și El ne va introduce în Casa Tatălui, conform făgăduinței lui din Ioan 14. În Casa Tatălui vom fi desăvârșiți, acolo vom fi cu sufletul, duhul și trupul. În Paradis dimpotrivă, nu este o stare desăvârșită, căci cei adormiți sunt acolo numai cu sufletul și duhul lor, însă nu cu trupul lor. Trupul este în mormânt; și pentru om nu este o stare normală ca trupul și sufletul să fie despărțite. De aceea credincioșii așteaptă acolo. Pavel spune în 2 Corinteni 5, că el nu dorește mai bine să fie „dezbrăcat”, aceasta înseamnă ca trupul să fie despărțit de suflet (la care trupul este comparat cu o haină). El dorea cu plăcere să fie „îmbrăcat”; dorea cu plăcere ca trupul lui să îmbrace nemurirea (1 Corinteni 15.51-54) și să fie glorificat și el, fără să moară, să fie răpit în întâmpinarea Domnului în văzduh. Deci în Paradis nu este încă desăvârșirea, cu toate că starea credincioșilor acolo este mult mai desăvârșită decât aici pe pământ. Acolo nu este nici un păcat, acolo cei adormiți nu mai au carnea. Deci acolo ei nu mai au gânduri păcătoase și nu mai fac fapte păcătoase. Ei sunt acolo la Domnul, căci Domnul Isus, care este în Casa Tatălui, este ca Cel Atotprezent în același timp și în Paradis la cei adormiți. Prezența Lui este caracteristică pentru Paradis. Acolo este minunat, deoarece Domnul Isus este acolo. Potrivit unei relatări, un tăgăduitor de Dumnezeu a venit odată la o fetiță aflată pe moarte și i-a zis: Mergi tu acum în cer? – Da, a spus copila, acolo este Domnul Isus. – Și dacă Isus nu este acolo? – Atunci, a zis ea, Îl voi căuta până Îl voi găsi. – Și, a spus bărbatul, dacă Isus va fi în iad? – Nu contează, a spus ea, atunci iadul a devenit cer, căci acolo unde este Domnul Isus este cerul. – Despre aceasta este vorba. Dacă vrei să știi ceva despre gloria Paradisului, eu nu-ți pot relata mai mult despre ea. Dacă am învățat în viața noastră să găsim toată plinătatea în Domnul Isus, vom simți întrucâtva ce este gloria Paradisului; aceasta este, să fi la Hristos, și aceasta este cu mult mai bine. Sau, așa cum exprimă 2 Corinteni 5: să fim acasă la Domnul.

Dacă citim acum 2 Corinteni 12, acolo găsim răspunsul la întrebarea, unde este Paradisul. Citim acolo, că Pavel a fost răpit până în al treilea cer și că el a fost răpit în Paradisul lui Dumnezeu, unde a auzit cuvinte care nu se pot spune, pe care un om nu are voie să le rostească. Chiar dacă acolo nu este încă starea desăvârșită, sunt totuși cuvinte de nespus, care se aud acolo. Gândesc că sunt discuțiile fericite ale celor adormiți, unul cu altul și cu Domnul. Din acest pasaj putem trage concluzia, după părerea mea, că Paradisul este în cerul al treilea. Pavel a fost răpit în al treilea cer, și apoi a fost răpit în Paradis. Deci Paradisul este locul cel mai minunat, cel mai sublim din cerul al treilea, unde stă scaunul de domnie al guvernării lui Dumnezeu peste creație, unde sunt îngerii (de asemenea ființe create) și unde este și acest loc fericit, unde sunt cei adormiți, Paradisul.

Aceasta ne conduce la ultima întrebare: Cine este acolo? Acolo sunt toți aceia care au adormit în Hristos, deci nu numai credincioșii din epoca aceasta, ci și credincioșii Vechiului Testament. Dacă cineva este mântuit, atunci el adoarme în Hristos. În 1 Tesaloniceni 4 este vorba de cei adormiți în Hristos și de cei morți în Hristos, și în 1 Corinteni 15.23 citim că la venirea lui Hristos vor învia toți aceia care sunt ai lui Hristos. Și cu toate acestea este ceva ciudat în acest context. Paradisul este numit așa abia după ce Domnul Isus ca Om a mers acolo. În Luca 16 citim despre întâmplarea cu omul bogat și săracul Lazăr, că Lazăr a fost dus în sânul lui Avraam. Acolo nu este vorba de Paradis, și la fel este și în cadrul întregului Vechi Testament. Cuvântul „Paradis” (în textul original) este însă numit de trei ori în Vechiul Testament, însă totdeauna cu înțelesul unei grădini de plăceri (unui parc) pe pământ (vezi Neemia 2.8 – acolo este tradus prin „cetățuia care ține de casă”; Eclesiastul 2.5 – grădini; Cântarea Cântărilor 4.13 – grădină de distracție, parc). Abia în Noul Testament locul lui ceresc, unde sunt cei care au murit mântuiți, îi este dat numele „Paradis”. Aceasta a avut loc pentru prima dată în Luca 23.43, când Domnul a spus tâlharului de pe cruce: „Adevărat îți spun, astăzi vei fi cu Mine în Paradis”. Abia atunci, când Isus Însuși ca Om mort a intrat acolo, în cele trei zile, pe când trupul Lui era în mormânt, abia atunci acest loc al fericirii, despre care mai înainte a fost relatat așa de puțin, a devenit un Paradis. Și acum el este un Paradis, căci cei adormiți sunt acolo împreună cu Hristos glorificat, și până în veșnicie va fi un Paradis, chiar dacă noi am înviat. Atunci noi vom savura pe lângă binecuvântările locului nostru din Casa Tatălui și binecuvântările Paradisului (Apocalipsa 2.7), unde se va da celui care va birui (aceasta înseamnă a murit pentru Hristos și a înviat) să mănânce din pomul vieții, care este în Paradisul lui Dumnezeu. În veșnicie vom savura binecuvântările care sunt pregătite acolo pentru noi și de care cei adormiți au deja parte acum împreună cu Domnul.

Ați vrea, vă rog, să explicați mai detaliat ce ați spus despre chipul lui Dumnezeu și chip de rob? Domnul Isus nu a avut în același timp ambele chipuri, sau?

Ca să răspundem la această întrebare este necesar ca mai întâi să știm ce înseamnă cuvântul „chip”. Este foarte greu pentru o serie de noțiuni biblice să găsim un cuvânt corespunzător în limba noastră. Deseori este așa, că un cuvânt are multe corespondențe cu cuvântul original, dar care totuși trezește și anumite gânduri pe care cuvântul original în greacă sau ebraică nu le are. Astfel la cuvântul „chip” ne putem gândi la o înfățișare exterioară, însă acesta este înțelesul cuvântului pe care îl găsim imediat după aceea (Filipeni 2.8): „La înfățișare

[comportare, înfățișarea exterioară] fiind găsit ca un om”, la care realmente ne gândim la faptul că în exterior a devenit vizibil despre Domnul Isus, că El era Om. Însă aceasta nu are nimic a face cu celălalt cuvânt „chip” din versetele 6 și 7, căci acesta nu arată spre înfățișarea exterioară, ci spre *ființa* Lui. Este desigur așa, că aici pe pământ El a fost în același timp în chipul lui Dumnezeu și în chip de rob. El era în același timp, în ceea ce privește natura și ființa Lui, Dumnezeu desăvârșit și începând de la întruparea Lui ca Om poseda în același timp chipul unui rob desăvârșit. El nu numai Se asemăna cu Dumnezeu, El nu era numai dumnezeiesc, ci El era Dumnezeu Însuși, El era Iehova; Dumnezeu, Fiul, identic cu Tatăl în Dumnezeire. El nu a renunțat la această Dumnezeire, ci și pe pământ era în ființa și natura lui Dumnezeu, însă în același timp El era Om în sensul desăvârșit al cuvântului, și chiar rob. El nu era exact ca un rob, El nu a acționat ca și cum ar fi un rob, nu, El era cu adevărat rob și S-a comportat ca atare. Nu numai că El nu S-a rușinat să spele picioarele ucenicilor Săi, ci El a murit cu ascultarea unui rob moartea celui mai neînsemnat, celui mai disprețuit dintre oameni. Moartea pe cruce era numai pentru cei mai mari făcători de rele și pentru partea cea mai de jos a poporului, pentru sclavi. El a venit ca să slujească și să-Și dea viața ca preț de răscumpărare pentru mulți. Însă în afară de aceasta El este încă rob! Așa cum El niciodată nu a putut părăsi chipul lui Dumnezeu – El putea însă să acopere cu un voal gloria Sa exterioară față de noi, dar niciodată nu putea înceta să fie Dumnezeu – tot așa El nu încetează, după ce a devenit rob, niciodată să fie rob. Așa de real și esențial a devenit El rob. De altfel în versetul 9 se spune, că Dumnezeu L-a înălțat foarte sus și aceasta pare incompatibil cu gândul că Domnul este încă rob. Și totuși este adevărat. Efeseni 5.25,26 spune, că El Însuși S-a dat pentru Adunare, ca s-o sfințească, curățind-o prin spălarea cu apă prin Cuvânt. Domnul Isus nu a făcut aceasta pe cruce, ci El face aceasta acum. El este la Dumnezeu, ca să Se dedice deplin pentru noi. Chiar și atunci când vom fi la El în cer, El Se va încinge și ne va așeza la masă și Se va pleca să ne servească cu toate gloriile cerului (Luca 12.27). Așa va rămâne El rob în veșnicie. Aceasta arată, că El este cu adevărat și pe deplin rob, așa cum El este în același timp cu adevărat și pe deplin Dumnezeu. Dacă cineva întreabă acum: Cum este posibil să fi în același timp Dumnezeu și rob, răspunsul meu este: Nu știu. Dumnezeu revelat în carne este o taină (1 Timotei 3.16). Nimeni nu cunoaște pe Fiul, decât numai Tatăl (Matei 11.27). Nimeni nu poate înțelege minunea, că El este Dumnezeu și Om într-o Persoană, și cu toate acestea este așa. Adevărul Scripturii nu este ca noi să-l înțelegem, ci să-l credem.

Ați spus, că Domnul Isus nu putea fi ispitit. Este aceasta în concordanță cu faptul că El este „Om desăvârșit”?

În privința aceasta trebuie să ținem seama de două lucruri diferite. În primul rând ce înseamnă să fi ispitit, și în al doilea rând, ce înseamnă să fi om desăvârșit. În Evrei 4.15 citim: „Pentru că nu avem un mare preot care să nu aibă milă cu noi în slăbiciunile noastre, ci unul ispitit în toate asemenea nouă, în afară de păcat.” De aceea desigur nu se poate spune, că Domnul Isus nu putea fi ispitit, numai dacă prin aceasta vrea să se spună, că El nu putea păcătui. Păcatul nu putea avea nici o forță de atracție asupra Lui. În Matei 4 se spune, că El a fost dus de Duhul în pustiu, pentru ca acolo să fie ispitit de diavolul patruzeci de zile. Diavolul năzuia să-L ademenească la păcat prin lucruri care cu siguranță pentru Domnul erau „ispite” în sensul că El avea cu certitudine putere să le facă, ca de exemplu transformarea pietrelor în pâine. Dar

pentru El nu erau ispite în sensul că ar fi fost posibil chiar și numai pentru o clipă, ca El să ajungă în vreun conflict. Puterea păcatului nu a găsit în El nici un punct de legătură, deoarece în El nu era natura păcatului. De aceea El nu a cedat ispitelor, așa că suferințele din pricina dreptății erau partea Lui (Evrei 2.18). El nu numai că nu a făcut nici un păcat (1 Petru 2.22), ci El nici nu a cunoscut păcatul (2 Corinteni 5.21), aceasta înseamnă, în El nu era nici un păcat (1 Ioan 3.5). El nu a știut din Sine Însuși, prin propria experiență, ce era păcatul. El a cunoscut păcatul în Sine Însuși atunci când El pe cruce a fost *făcut* păcat: pe Cel care n-a cunoscut păcat, Dumnezeu L-a făcut păcat pentru noi. Dar în viața Lui El nu a cunoscut păcatul. Păcatul nu locuia în El. El era în chip desăvârșit Om, așa cum era Adam într-un anumit sens; de asemenea și Adam nu a cunoscut păcatul, înainte să cadă, și așa cum Adam a fost în chip desăvârșit om, tot așa a fost și Domnul Isus. Și totuși era o mare diferență: Adam putea să cadă și a căzut, dar Domnul Isus nu putea să cadă. De ce nu? Deoarece El era nu numai în chip desăvârșit Om, ci și Dumnezeu în chip desăvârșit. Ce este păcatul? În 1 Ioan 3 se spune, că păcatul este fărădelege. Aceasta înseamnă: păcatul este o nerecunoaștere a vreunei autorități asupra ta însuși. Aceasta rezultă din egoism și este deci păcat. Păcat este independență de Dumnezeu. Deci, cum putea El, care Însuși era în chip desăvârșit Dumnezeu, să fie independent de Sine Însuși? Desigur El era în chip desăvârșit Om, și ca Om a putut chiar fi părăsit de Dumnezeu pe cruce. Însă în același timp – și aceasta este iarăși taina, pe care eu nu o pot explica – El era Fiul, care la sânul Tatălui era buna plăcere desăvârșită a Tatălui. Fiul Tatălui și Omul Isus Hristos sunt una și aceeași Persoană. Deoarece El era Dumnezeu, păcatul nu putea exercita nici o forță de atracție asupra Lui, și de aceea era nu numai imposibil ca el să facă păcat, ci era chiar imposibil ca păcatul să exercite o forță de atracție asupra Lui. Adam putea să se împotrivescă lui Dumnezeu, deoarece el se afla într-o poziție de supunere, în care Dumnezeu l-a pus: el era obligat la ascultare față de Dumnezeu, și în sensul acesta putea considera un lucru de apucat să fie ca Dumnezeu. Însă Domnul Isus nu putea considera ca un lucru de apucat să fie ca Dumnezeu, deoarece El Însuși era Dumnezeu. El nu putea să Se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu, căci El era Dumnezeu. Deci El era în chip desăvârșit Om ca Adam, însă această desăvârșire însemna pentru Adam că el ca și creatură subordonată putea să cadă, însă natura umană desăvârșită a lui Isus includea faptul că El nu putea să cadă, deoarece El Însuși era Creatorul.

Care este înțelesul Numelui, pe care Dumnezeu L-a dat lui Hristos, atunci când L-a înălțat? Este Numele Isus, sau trebuie să ne gândim la un alt nume?

Din faptul că acolo stă scris: „și I-a dăruit un Nume, care este mai presus de orice nume”, după părerea mea se poate vedea deja, că acesta nu este Numele Isus, căci acest Nume nu L-a dat Dumnezeu atunci când El a fost înălțat, ci când a fost născut (Matei 1.21). De aceea „Isus” este înainte de toate Numele ca Om smerit pe pământ, care exprimă totodată, că El este Dumnezeu, Iehova, Mântuitorul, care „va mântui pe poporul Său de păcatele sale”. Numele, pe care Dumnezeu I l-a dat la înălțarea Sa, nu era deci Numele Isus. Acum se naște întrebarea; Dar care este acest Nume? Gândesc că această întrebare trece pe lângă nucleul însemnătății acestei expresii. Dumnezeu I-a dat Numele, care este mai presus de orice nume; Dumnezeu I-a dat ceea ce include noțiunea „nume”. Numele exprimă în Scriptură ființa, caracterul unei persoane. Aici, unde este vorba de înălțarea lui Isus și Numele Lui mai presus de orice nume,

aceasta se referă înainte de toate la maiestatea și gloria, pe care El le posedă acum ca Om glorificat în cer. Dumnezeu L-a investit ca Om cu cea mai înaltă autoritate peste toate creaturile. O astfel de legătură a „numelui” cu gloria și autoritatea o cunoaștem și din alte locuri din Scriptură. În Faptele Apostolilor 4.12 stă scris că sub cer nici un alt Nume nu este dat oamenilor, în care noi trebuie să fim mântuiți. Este clar, că noi nu suntem mântuiți prin Numele Isus sau Hristos. Noi suntem mântuiți prin *Persoana* Isus Hristos. Însă „numele” exprimă, cine și ce este această persoană. Acolo înseamnă, că nu este nici o altă bază, nici o altă autoritate, pe baza căreia noi trebuie să fim mântuiți. Tot așa este și în Matei 18.20: „Unde sunt doi sau trei adunați în Numele Meu, acolo Eu sunt în mijlocul lor”. Aceasta înseamnă, că noi suntem adunați spre mărturisirea unei Persoane, a cărei glorie și autoritate sunt exprimate în numele pe care îl are. Aceasta citim de altfel și aici în versetul 10, că în Numele lui Isus se va pleca orice genunchi. Dumnezeu va cere de la fiecare om, ca el să recunoască, că Omul smerit Isus este Dumnezeu, și El Îi dă onoare divină (compară cu Isaia 45.23; 66.23). Însă noi trebuie, așa cum am spus, să ne gândim, că Numele Isus nu este Numele mai presus de orice nume, căci aceasta ar însemna, că Domnul Isus ar primi glorie divină abia după ce El ar fi înălțat. Însă „Numele mai presus de orice nume” este în concordanță cu versetul 11: El va primi onoarea nu numai ca Dumnezeu, la care El are dreptul, ci El a fost înălțat de Dumnezeu și ca Om și ca Om va fi onorat. Iarăși această taină: El este Dumnezeu, și în același timp El ca Om este înălțat de Dumnezeu. Dumnezeu va face, ca orice limbă să mărturisească, că Isus a fost înălțat de Dumnezeu, așa că noi, când vedem pe Domnul Isus, prin aceasta nu numai glorificăm pe Dumnezeu Însuși, ci și pe Omul înălțat, care stă pe scaunul de domnie al lui Dumnezeu peste toată creația. Dumnezeu nu vrea numai ca noi să aducem Fiului onoare divină, ci și ca noi să recunoaștem ca Domn pe Omul Isus Hristos. Petru a spus în Faptele Apostolilor 2, că întreaga casă a lui Israel trebuia să știe, că Dumnezeu L-a făcut Domn și Hristos pe acest Isus, pe care ei L-au răstignit. Acest Om înjosit, disprețuit, a fost așezat de Dumnezeu peste toate lucrurile. În înălțarea Lui El este văzut deci ca Omul glorificat și ca Dumnezeu Însuși, și aceste două aspecte le găsim iarăși în smerirea Lui. Ca Dumnezeu El Însuși S-a dezbrăcat pe Sine Însuși (aceasta înseamnă că pe pământ El a renunțat de bună voie la gloria Sa divină exterioară), și ca Om El s-a smerit (aceasta înseamnă că El a ocupat între oameni locul cel mai de jos).

Cine sunt exact „cei de sub pământ” (Filipeni 2.10)?

Mă gândesc aici în primul rând la necredincioși, care acum sunt în împărăția morții, în „Hades”. Și aceștia își vor pleca odată (și până în veșnicie în iad, în iazul de foc) genunchii înaintea lui Isus și vor trebui să-L recunoască ca Domn al lor. Desigur acestei grupe îi aparțin și ființele diabolice. Nu toți îngerii căzuți sunt acum deja legați „sub pământ”, în „adânc” (în sens simbolic). Demonii lui satan au într-o oarecare măsură libertate de mișcare. Acestea sunt puterile răutății din locurile cerești (Efeseni 6.12). Dar sunt și îngeri căzuți, care acum sunt „sub pământ”; despre aceștia este vorba în 2 Petru 2.4, unde vedem că sunt îngeri care au păcătuit și sunt păstrați în adânc. Aceștia nu sunt îngerii care au păcătuit în legătură cu căderea lui satan, căci aceia nu sunt legați cu lanțuri. Dar sunt și alți îngeri, care au păcătuit și care conform cu epistola lui Iuda nu și-au păstrat starea lor inițială, ci și-au părăsit propriile locuințe, ceea ce mulți comentatori de încredere aplică aceasta la ceea ce citim despre fiii lui

Dumnezeu în Geneza 6, care în chip omenesc au venit la fiicele oamenilor și s-au unit cu ele, din care au rezultat uriașii. Acești îngeri sunt în mod evident aruncați de Dumnezeu în adânc; și ei vor merge cândva la judecată, și pe aceștia îi va judeca Domnul Isus. Ioan spune categoric, că Tatăl a dat Fiului toată judecata (Ioan 5.22).

În Filipeni 2.12 stă scris: „Lucrați cu teamă și tremur mântuirea voastră.” Înseamnă aceasta cu reverență, respect și teamă sfântă? Și lucrarea propriei mântuiri, este înțelesul din versetul 16: ținând sus Cuvântul vieții?

Nu am impresia că teamă și cutremur înseamnă reverență și respect față de Dumnezeu. Cu greu putem spune, că noi ca credincioși trebuie să tremurăm înaintea lui Dumnezeu. Domnul Isus a venit la ucenici și a zis: Nu vă temeți! și: Pace vouă! Dacă pacea lui Dumnezeu păstrează inimile și gândurile noastre în Hristos Isus, nu trebuie să tremurăm înaintea lui Dumnezeu. Desigur noi cunoaștem frica de Domnul, însă aceasta o vestim necredincioșilor; noi înșine nu trebuie să ne temem de El și să tremurăm, numai dacă trăim în păcat. Teamă și tremurul sunt aici atitudinea noastră, care rezultă din conștiința a ceea ce este lumea aceasta în care trăim. Aceasta nu vrea să însemne, că trebuie să ne fie frică de lumea aceasta, căci în nicio privință noi nu trebuie să ne lăsăm înfricoșați prin împotrivitori (Filipeni 1.28). Însă noi trebuie să fim conștienți de puterea împotrivilor noștri. Diavolul dă târcoale ca un leu urlând. Dacă un credincios nu ar fi suficient de conștient de aceasta și s-ar încrede în propria putere, el va eșua repede. Lucrarea mântuirii noastre trebuie însoțită de cunoașterea pustiului, prin care călătorim. Epistola către Filipeni este o „epistolă a pustiei”, aceasta înseamnă că ea ne arată o parte a traversării pustiei de către noi (sau de fapt: prin ținuturile Moabului). Dacă cineva nu ar cunoaște pericolele pustiului, și de aceea nu ar fi veghetor, atunci el va fi biruit de animalele sălbatice, de foamete și sete, de arșiță, oboseală și dușmani (să ne gândim numai la Amalec, care atacă poporul lui Dumnezeu în pustiu). Țelul călătoriei prin pustiu este numit în epistola către Filipeni „mântuire”. În epistola către Efeseni mântuirea este deja posesiunea noastră actuală („prin har ați fost mântuiți”), căci acolo suntem văzuți în Hristos în locurile cerești („în țara Canaan”). Însă în epistola către Filipeni suntem văzuți în împrejurările noastre pământești („în pustiu”). În primul caz este vorba de planurile lui Dumnezeu, și acolo posedăm în principiu deja orice binecuvântare a mântuirii. Când însă este vorba de căile lui Dumnezeu, ca în cazul nostru, atunci mai este de parcurs un drum pe pământ, înainte ca această mântuire să devină realmente posesiunea noastră. Lucrarea mântuirii este atunci parcurgerea drumului prin pustiu spre Canaan. Această lucrare nu este același cuvânt ca în versetul 13 („Dumnezeu este Cel care lucrează în voi”), ci înseamnă: lucrați, ca să obțineți un anumit țel, deci lucrați, pentru ca mântuirea să devină realitate. Este terminarea acestei alergări, despre care Pavel vorbește în capitolul 3. „Prezentarea Cuvântului vieții” este numai un aspect al lucrării mântuirii noastre. Este prezentarea Persoanei lui Hristos în lumea aceasta față de o generație stricată și adulteră, în mijlocul căreia ne aflăm. Însă lucrarea mântuirii cuprinde mult mai mult. Cuprinde tot ce aparține căilor lui Dumnezeu cu noi în viața noastră, tot ce contribuie la ajungerea la țel, și acesta este mântuirea. Cuprinde faptul că noi prezentăm felul de gândire al lui Hristos Isus, slujim lui Dumnezeu prin Duhul lui Dumnezeu, alergăm spre țel – premiul chemării cerești a lui Dumnezeu în Hristos Isus -, și mai departe, tot ce stă în legătură cu responsabilitatea noastră ca credincioși pe drumul spre Hristos.

Dacă cineva în creștinătate se dovedește ca vrăjmaș al crucii lui Hristos, îl mai putem noi numi atunci creștin?

Cuvântul „creștin” se întâlnește de trei ori în Noul Testament: în Faptele Apostolilor 11.26; 26.28 și 1 Petru 4.16. În toate cele trei cazuri cuvântul are a face cu mărturia noastră creștină practică în spre afară. În Faptele Apostolilor 11 sunt locuitorii Antiohiei, care pentru prima dată numesc creștini pe credincioși. În Faptele Apostolilor 26 Agripa spune: „Mă vei convinge în curând să devin creștin”, deci tot așa cum Pavel s-a declarat de partea lui Hristos ca ucenic și urmaș al Său. În 1 Petru 4 se spune: „dar dacă cineva suferă ca și creștin, să nu se rușineze, ci să-L glorifice pe Dumnezeu în numele acesta”. Și acolo este vorba de mărturia noastră în afară. Deci noi trebuie să diferențiem între starea lăuntrică a inimii și mărturisirea exterioară a buzelor. Cu inima se crede spre dreptate și cu gura se mărturisește spre mântuire (Romani 10.10). Nu pe baza credinței noastre cu inima, ci pe baza mărturisirii noastre cu gura ne numesc creștini ceilalți. Și dacă aceasta este așa, atunci este de înțeles (și cu regret s-a petrecut deseori în istoria creștinătății) că după un timp au venit oameni, care într-adevăr cu gura mărturiseau, dar mărturia lor nu era precedată de credința cu inima. Pentru lume nu este vizibilă această diferență. Nu am constatat noi toți cândva, că dacă vorbim cu cei necredincioși, ei ne așează pe aceeași treaptă cu toți oamenii care se numesc creștini: politicieni „creștini”, „creștini” ucigași ai iudeilor, și așa mai departe. Ei văd desigur că sunt creștini „răi” și „buni”, dar toți sunt creștini. Aceasta este din cauză că toți oamenii mărturisesc că Îl urmează pe Hristos și Îi slujesc. Tot așa și Pavel a trebuit aici să spună, că erau mulți care s-au arătat ca vrăjmași ai crucii lui Hristos. Și cu toate acestea mărturiseau pe Hristos, căci altfel niciodată ei nu ar fi putut găsi un loc printre credincioși, ca să încerce să introducă printre ei principii iudaice. Sunt vrăjmași, nu vrăjmași ai lui Hristos – ei se prezintă ca prieteni ai Lui, și probabil și gândesc că sunt prieteni -, însă ei sunt vrăjmași ai crucii Sale, deoarece ei nu recunosc ce s-a petrecut pe cruce. Nu că ei ar afirma, că Hristos nu a purtat acolo păcatele lor, dar ei tăgăduiesc că crucea a pus capăt la tot ce este din carne, și despre aceasta este vorba aici. Sunt puțini creștini care nu recunosc că ceea ce a făcut Hristos la cruce are a face cu păcatele noastre. Sunt însă mulți creștini, care nu recunosc, că ceea ce a avut loc la cruce înseamnă sfârșitul definitiv a tot ce are a face cu carnea, deci nu numai sfârșitul păcatelor, ci și al realizărilor cărnii. Această tăgăduire o dovedesc prin aceea că ei vorbesc cu oamenii despre rânduiele pe care le-a dat Dumnezeu, care în ele însele erau frumoase și bune și nu ar trebui date la o parte, după ce s-a crezut în Hristos. Căci Dumnezeu Însuși a dat Legea pe Muntele Sinai, și nu trebuie noi atunci să ne ținem de această Lege și din recunoștință s-o împlinim? Însă Romani 10 învață, că Hristos este sfârșitul Legii pentru cel care crede (versetul 4). Însă carnea nu poate accepta aceasta; crucea înseamnă sfârșitul cărnii, și de aceea carnea se împotrivesc. Creștinismul carnal vorbește într-adevăr despre Hristos, dar tăgăduiește crucea lui Hristos. Cu regret această atitudine este caracteristică și pentru așa-numita „mișcare pentru Isus”, așa cum eu însumi a trebuit să constat, chiar dacă printre ei ar putea fi fără îndoială oameni născuți din nou cu adevărat. Însă sunt alții care se îndepărtează, deoarece un Hristos fără cruce nu înseamnă pace adevărată. Să urmezi pe Hristos și în același timp să fi un vrăjmaș al crucii Sale, aceasta nu o poate face nici un om un timp îndelungat. Este așa cum se spune în 1 Ioan 2: cineva se poate amesteca un timp printre credincioși și să dea impresia că este credincios. Dar într-o zi va deveni vizibil cine este el. „Dintre noi au ieșit, dar nu erau

dintre noi” (versetul 19). Adevărata viață nouă creștină începe la cruce, unde vedem că nu numai păcatele noastre, ci și lucrurile „frumoase și bune” ale cărnii și-au găsit sfârșitul acolo.

Este cartea vieții din Psalmul 69 aceeași carte ca cea din Filipeni 4?

Psalmistul spune lui Iehova în Psalmul 69.28: „Să fie șterși din cartea vieții și să nu fie înscriși cu cei dreți”. O expresie asemănătoare găsim în Exod 32.32, unde Moise spune lui Dumnezeu: „șterge-mă, Te rog, din cartea Ta pe care ai scris-o”. Este clar că în aceste două locuri avem alt gând decât cel din Noul Testament. Acolo cartea este descrisă ca fiind o carte în care sunt scriși toți care posedă viață din Dumnezeu. În afară de Filipeni 4 și o aluzie în Luca 10.20, că numele noastre sunt înscrise în ceruri, aceasta se mai întâlnește numai în cartea Apocalipsa. Acolo se spune în capitolul 3.5 ca o mângâiere, că acela care biruie va fi îmbrăcat în haine albe și numele lui nu va fi șters din cartea vieții. În afară de aceasta, despre necredincioși se spune în capitolul 13.8 și 17.8 că numele lor nu sunt în cartea vieții. În Apocalipsa 20.12 înaintea marelui tron alb se deschide cartea vieții. Dacă cineva nu va fi găsit scris în cartea vieții, el va fi aruncat în iazul de foc. Și în capitolul 21.27 citim că în Ierusalimul nou vor intra numai aceia care sunt scriși în cartea vieții Mielului. Deci toate aceste locuri arată, că aici este vorba de o carte, în care stau scrise numai numele credincioșilor, și nu și ale necredincioșilor. Același gând îl găsim și în Vechiul Testament în Isaia 4.3 și în Daniel 12.1,2. Însă în Psalmul 69 primim o altă imagine, căci acolo se spune, că cei păcătoși din popor trebuie să fie șterși din cartea vieții. Aici avem deci latura responsabilității omului, și nu latura alegerii lui Dumnezeu. Toți care aparțin poporului lui Dumnezeu, stau scriși în această carte, dar dacă ei se comportă păcătos, vor fi șterși din ea, așa că se vor pierde. Și dacă trăiesc drept, numele lor rămân scrise în carte.